Presentation av regelverk
2019- 02- 23

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

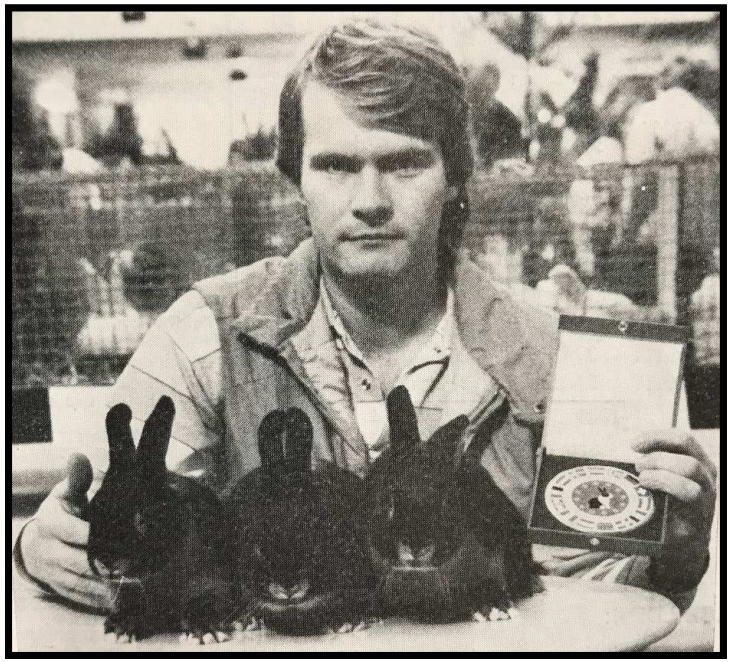

Kjell Carnbrandt

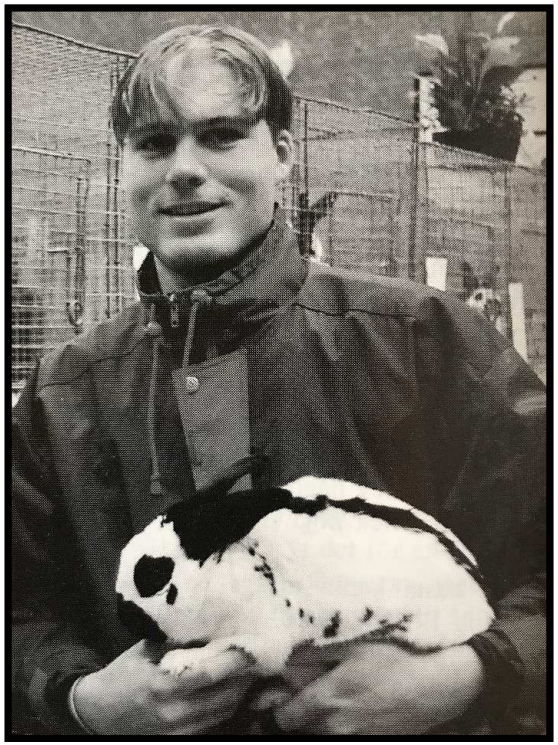

Glenn Larsson

Viruset och sjukdomen

Sveriges Kaninavelsföreningars Riksförbund

Virus av släktet Lagovirus orsakar:

RVHD: Rabbit Viral Hemorrhagic Disease
RHDV2: Rabbit Hemorrhagic Disease Viral 2
Samlad och ofta använd benämning: Kaningulsot.

- Mycket smittsam, virusorsakad sjukdom som förekommer i de flesta europeiska länder och som ofta förlöper med hög dödlighet hos såväl tama som vilda kaniner. En ny variant av sjukdomen,RHDV2, upptäcktes i Frankrike år 2010. Viruset har god överlevnadsförmåga också utanför värddjuret.

Förloppet

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

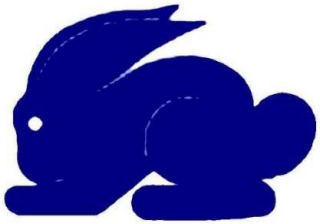

Inkubationstiden är kort, vanligen omkring tre dygn.

I typiska fall insjuknar djuren med hög feber, upphörd matlust, blodflöde från nosen samt kramper och dör inom ett dygn. Även plötslig död utan föregående symptom (Perakut form), respektive mildare utbrott och subklinisk infektion förekommer. Det har på flera ställen iakttagits att första djuret dör plötsligt, utan symptom, och har vitt skum i ögat, nosen eller bådadera. Djuren därefter slutar äta, andas tungt, blir apatiska och hängiga samt får dålig balans och oförmåga att stå. Dessa symptom leder oftast till döden inom loppet av ett dygn. Förloppet i en kaningård från första smittkontakt till sista döda djuret beräknas till 8- 15 dagar. Första djuret dör inom tre dygn.

Sjukdomsförloppet kan variera mer för D2- varianten och av detta virus drabbas ofta även de yngre djuren. Dödligheten brukar annars vara högst bland djur över sex månaders ålder.

Spridningen

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

RVHD och RHDV2- virus sprids framförallt genom direktkontakt mellan kaniner, men även indirekt via en värd såsom skor, kläder, verktyg eller färskt gräs kontaminerat med infekterad avföring, urin eller saliv.

Insekter såsom mygg och knott kan vara spridare men också fåglar, detta är dock mera ovanligt.

Viruset har god överlevnadsförmåga också utanför värddjuren och allt som varit i kontakt med viruset flyttar det vidare.

I Nya Zealand har man konstaterat att kvarlevor från kaniner som dog ute i naturen fortfarande var smittförande efter mer än tre månader.

Diagnosen

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

Ställs via obduktion eller serologisk undersökning på ej vaccinerade djur.

(Serologisk undersökning= provtagning för påvisning av antikroppar.)

Vid obduktion ses leverförändringar som en gulaktig nyans och svampig konsistens, därav benämningen ”gulsot” som används av lekmän.

Kaningulsot i Sverige

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

I Sverige påvisades de första fallen av RVHD på Gotland sommaren 1990.

Först under sommaren 1993 konstaterades de första kliniska utbrotten av sjukdomen på fastlandet. Sjukdomen spreds då snabbt i södra Sverige.

Fram till årets slut 1993 hade totalt 18 kaninbesättningar konstaterats smittade, de flesta i Blekinge och Kristianstad.

Kjell förklarar…

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

Skillnaden mellan en sjukdom orsakad av virus, kontra en som orsakats av bakterier.

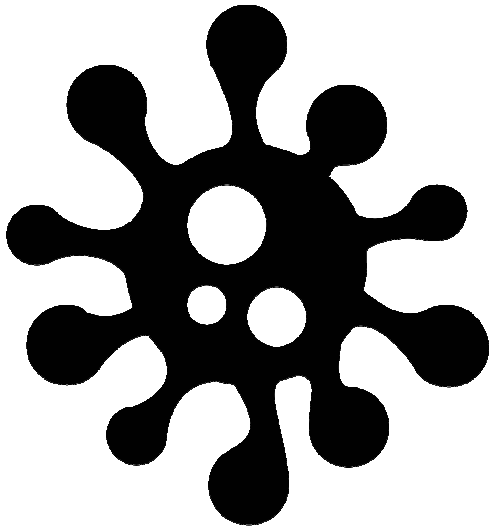

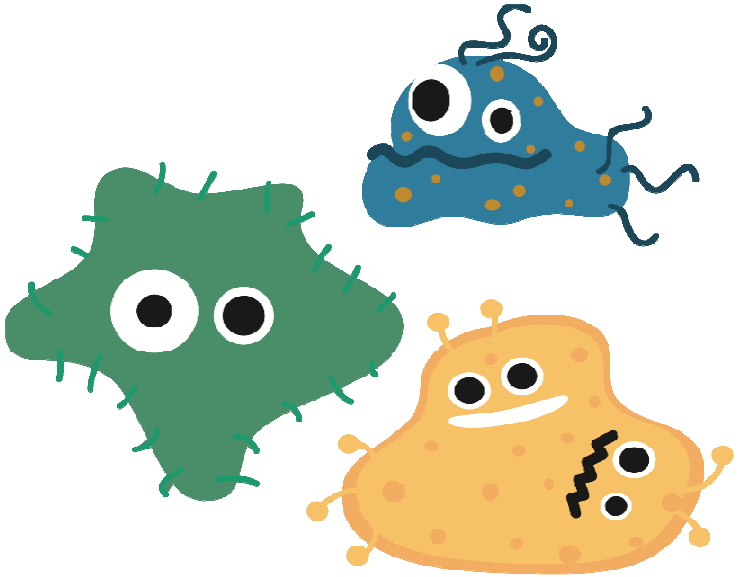

Rekommendationer från SVA 1993

Sveriges Kaninavelsföreningars Riksförbund

- Undvik utställningar
- **Var vaksam! Ökad dödlighet i en besättning eller bland vilda kaniner kan tyda på RVHD.**
- Undvik att transportera kaniner från smittade eller misstänkt smittade områden.
- **Undvik att samla kaniner till utställningar och dylikt.**
- Minimera kontakter mellan kaninbesättningar.
- **Undvik att besöka och ta emot besök från andra människor som har kontakt med kaniner.**
- Djuraffärer bör vara försiktiga med köp och försäljning av tamkaniner.
- **Kaniner i smittade områden bör hållas inomhus.**
- Plocka inte färskt gräs och ge till kaniner, eftersom det kan vara förorenat med smittämne från sjuka kaniner.
- **Kaninfoder skall hållas skilt från vilda kaniner och gnagare. God hygien är av stor vikt.**
- Använd särskilda skor och kläder i kaninstallen för att skydda besättningarna.
- **Ta inte hand om sjuka vildkaniner. En möjlig smitta kan lätt föras vidare med människa, redskap, foder etc.**

Artikelcitat i Kaninuppfödaren -hämtade från 1994

Sveriges Kaninavelsföreningars Riksförbund

”-Förbundet stoppar inte utställningar!”

”-X sjuka i Malmö!”

”-Katter kan överföra smitta!”

”-Ungar har antikroppar!”

”-Vi får leva med X- sjukan och myxomatosen!”

”-Inställt i Arlöv!”

”-Ska vintern stoppa X- sjukan?”

”-Ett förbud vore ett hot mot vår verksamhet”

”-Får skånska domare döma utanför Skånes gränser?”

”-Isolera helt går inte!”

”-Varför tiger de drabbade om X- sjukan?”

”-Vaccinerade kaniner kan sprida X- sjukan!”

”-Vågar jag tro på framtiden?”

”-De holländska veterinärerna har i ett brev dömt ut svenska jordbruksverkets agerande!”

(KU nr 9 år 1994)

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

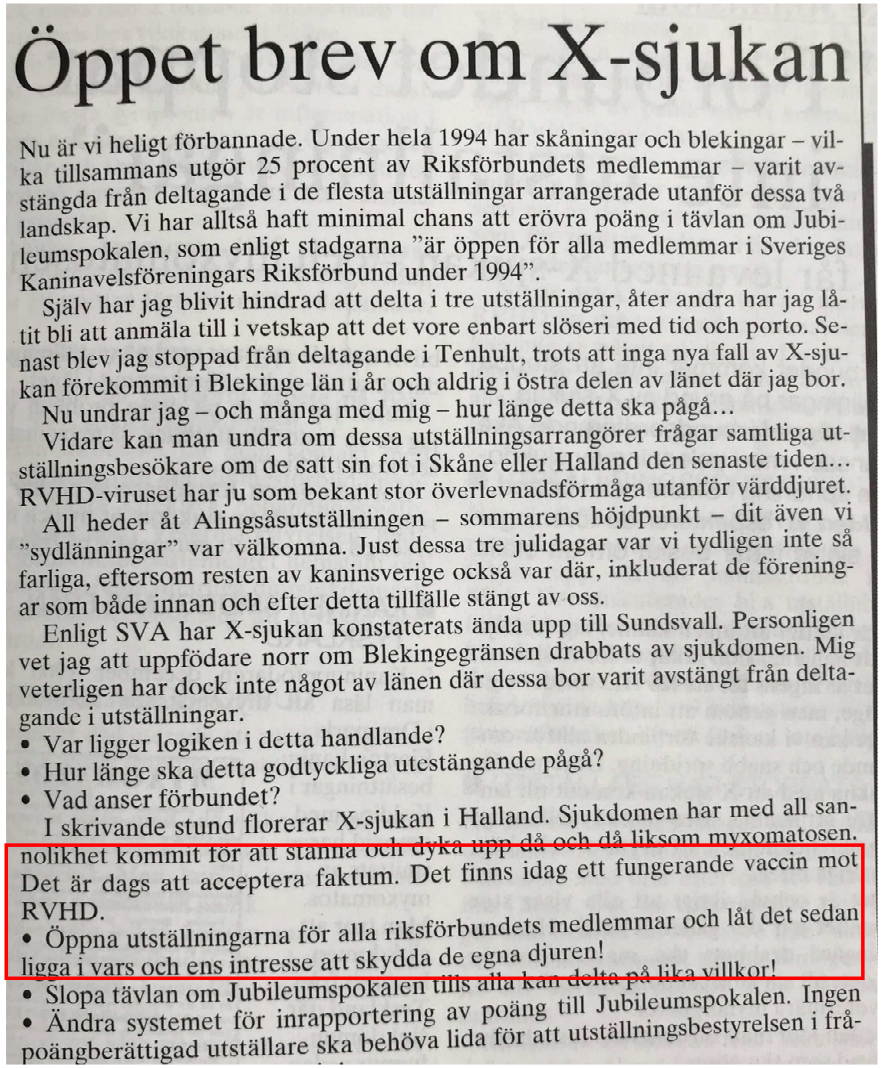

Öppet brev om X-sjukan

Nu är vi heligt förbannade. Under hela 1994 har skåningar och blekingar – vilka tillsammans utgör 25 procent av Riksförbundets medlemmar – varit avstängda från deltagande i de flesta utställningar arrangerade utanför dessa två landskap. Vi har alltså haft minimal chans att erövra poäng i tävlan om Jubileumspokalen, som enligt stadgarna "är öppen för alla medlemmar i Sveriges Kaninavelsföreningars Riksförbund under 1994".

Själv har jag blivit hindrad att delta i tre utställningar, åter andra har jag låtit bli att anmäla till i vetskap att det vore enbart slöseri med tid och porto. Senast blev jag stoppad från deltagande i Tenhult, trots att inga nya fall av X-sjukan förekommit i Blekinge län i år och aldrig i östra delen av länet där jag bor.

Nu undrar jag – och många med mig – hur länge detta ska pågå…

Vidare kan man undra om dessa utställningsarrangörer frågar samtliga utställningsbesökare om de satt sin fot i Skåne eller Halland den senaste tiden… RVHD-viruset har ju som bekant stor överlevnadsförmåga utanför värddjuret.

All heder åt Alingsåsutställningen – sommarens höjdpunkt – dit även vi "sydlänningar" var välkomna. Just dessa tre julidagar var vi tydligen inte så farliga, eftersom resten av kaninsverige också var där, inkluderat de föreningar som både innan och efter detta tillfälle stängt av oss.

Enligt SVA har X-sjukan konstaterats ända upp till Sundsvall. Personligen vet jag att uppfödare norr om Blekingegränsen drabbats av sjukdomen. Mig veterligen har dock inte något av länen där dessa bor varit avstängt från deltagande i utställningar.

- Var ligger logiken i detta handlande?
- Hur länge ska detta godtyckliga utestängande pågå?
- Vad anser förbundet?

I skrivande stund florerar X-sjukan i Halland. Sjukdomen har med all sannolikhet kommit för att stanna och dyka upp då och då liksom myxomatosen. Det är dags att acceptera faktum. Det finns idag ett fungerande vaccin mot RVHD.

- Öppna utställningarna för alla riksförbundets medlemmar och låt det sedan ligga i vars och ens intresse att skydda de egna djuren!
- Slopa tävlan om Jubileumspokalen tills alla kan delta på lika villkor!
- Ändra systemet för inrapportering av poäng till Jubileumspokalen. Ingen poängberättigad utställare ska behöva lida för att utställningsbestyrelsen i frå-

25 år har gått,
var står vi idag jämfört med då?

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

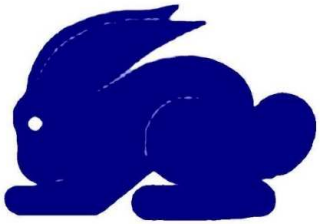

- *Stor geografisk spridning av sjukdomen.*
- **Årligen återkommande utbrott av RVHD. Vissa år har varit betydligt värre än andra.**
- *Många medlemmar har över tid drabbats. En del mer än en gång.*
- **Många fall av RVHD har registrerats också i Danmark och Tyskland,**
  bland annat drabbades danska Bornholm mycket hårt år 2016.
- *Flest utbrott under sommar och höst.*
  Under vintermånaderna (november- mars) har mycket få utbrott av RVHD registrerats.
- **Inga kända utbrott som kan kopplas till arrangerade utställningar.**
- *Medlemskapet i EU har öppnat upp för förenklad import och möjlighet att ställa ut utomlands.*
- **Erfarenheterna kring lyckad sanering och återkomst till utställande har ackumulerats.**
- *Dyrt vaccin. Somliga vaccinerar, andra inte. Innebär att vaccinerade och icke vaccinerade djur blandas.*
- ***I Tyskland med flera länder råder vaccinationskrav.***
- Det ”sunda förnuftet” kring sjukdomen, saneringen och lämpliga karantänåtgärder behöver regleras och konkretiseras**.**
- ***Många medlemmar kritiska och irriterade för att inget händer/ har hänt, apropå ovanstående.***

SVA

Sveriges veterinärmedicinska anstalt

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

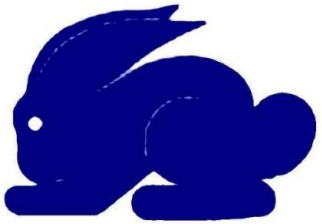

På SVA:s hemsida: ***SVA.se*** finner man mycket matnyttig info.

Bland annat beskrivs:

- ✓Kaningulsot
- ✓Dess sjukdomsförlopp och symptom
- ✓Smittöverföring
- ✓Smittskydd
- ✓Smittsanering
- ✓Diagnostik
- ✓Bekämpning och vaccination

Kjell, om smittskydd!

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

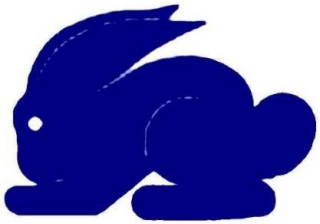

Isolering av sjuka djur

Sjuka djur skall omedelbart avlägsnas från kaningården. Dessa djur skall skötas sist och ombyte av skor och kläder är att rekommendera.

Sanering av burfack och material i anläggningen

Den mekaniska rengöringen är av avgörande betydelse för att få full effekt på desinficeringen. Rengör burfack, foder- och vattenskålar, nätkonstruktioner, burdörrar, foderhäckar och sitthyllor med största noggrannhet. Även gödselverktyg, borstar, bord och mattor som finns i kaningården.

Ett desinfektionsmedel som har god verkan mot virus är Virkon S. Det finns också andra desinfektionsmedel så kontakta alltid din veterinär vid oklarheter.

Blanda och låt desinfektionsmedlet verka enligt tillverkarens rekommendationer. En vanlig blomspruta är ett utmärkt hjälpmedel vid applicering av medlet. Desinficera allt som tillhör kaningården.

Vad innebär en Karantän

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

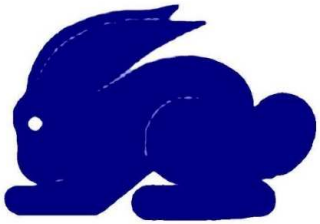

En karantän innebär att djur eller anläggning isoleras från andra djurbesättningar och övrig omgivning. Riskerna för smittspridning från karantän elimineras genom att någon form av hygiensluss skapas på så sätt att inga kläder, utrustning, gödsel eller någon icke desinficerad värd (tex människa, hund, fåglar etc.) kommer i kontakt med något utanför själva karantänområdet.

Regelverkets risker:

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

I. Övertro på att reglementet löser ett större problem än vad det gör.

II. Angiveri. Kan leda till diskussioner och föreningshämmande konflikter.

III. Ingen möjlighet att kontrollera huruvida regelverket följs.

Regelverkets möjligheter

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

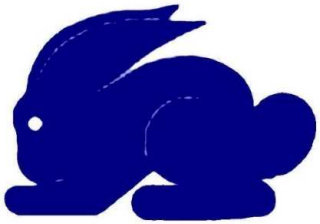

I. Det sunda förnuftet konkretiseras och det klargörs vad som gäller.

II. Regelverket utgör en plattform som kan utvecklas över tid.

III. Alla medlemmar har möjlighet att påverka regelverkets innehåll.

IV. Minskade risker för att smittade eller sjuka djur skall hamna på tävlingar.

Vad händer nu?

Sveriges
Kaninavelsföreningars
Riksförbund

Regelverket är nu i sin linda och skall betraktas som ett utkast att ha synpunkter på. Beroende på hur mycket åsikter och förbättringsförslag som kommer in så blir det en eller två remissrundor innan reglementet verkställs och börjar gälla. Målet är att vi senast den 1.e maj är igång.

Endast konstruktiva förslag kommer att behandlas, dvs vad som bör justeras och hur det skall skrivas istället. Eller om man kanske vill att ett helt avsnitt skall läggas till.

Alla synpunkter mailas till: glenn.larsson@skaf.info